

rozhovor s Natalií Postolachi

Ptal se: Eliáš Molnár, Diakonie ČCE, foto: archiv autora

Spolupráce s ČR nám přináší hlavně nové zkušenosti

Diakonie ČCE společně s Českou rozvojovou agenturou a švýcarskou organizací HEKS podporuje od roku 2011 rozvoj sociálních služeb v Moldavsku a nabízí možnost předávání zkušeností mezi českými a moldavskými pracovníky v sociálních službách. V červenci letošního roku přivítalo Středisko humanitární a rozvojové pomoci Diakonie ČCE návštěvu z partnerské organizace CASMED, která se v Moldavsku zabývá domácí péčí o opuštěné seniory. Během této návštěvy jsem měl možnost setkat se s ředitelkou této organizace Natalií Postolachi a položit jí pár otázek.

Proč jste se rozhodla věnovat sociálním službám? Co vás k tomu vedlo?

Než jsem začala pracovat v neziskovém sektoru, pracovala jsem ve zdravotnictví. Při zaměstnání v nemocnici máte sice možnost pomáhat lidem, ale nemůžete na něčem pracovat, něco posouvat a rozvíjet. Měla jsem spoustu energie a nápadů, které jsem nemohla využít. Proto jsem se rozhodla pro práci v neziskovém sektoru. V něm máte daleko více možností. Navíc nejsem přílišným zastáncem byrokracie a přísné hierarchie na pracovišti, která ve zdravotnictví převažuje. V CASMED máme všichni společné cíle, kterých chceme dosáhnout. Jsme přátelé a pracujeme v týmech.

Čím se vaše organizace zabývá?

Naši aktivitu jsme zahájili v prosinci 2010 oficiální registrací služby pod názvem CASMED, ale náš projekt domácí

péče běží již od roku 2006, kdy fungoval pod hlavičkou organizace ProCoRe. Rozhodli jsme se rozdělit tuto organizaci a začít budovat zcela jinou.

Jak tedy vypadá v současné době?

Na začátku nás bylo jen šest zakladatelů, všichni ze severních částí Moldavska. Dnes už máme 19 pečovatelek. Kancelář má CASMED v městě Balti, což je druhé největší město v Moldavsku, a nabízíme zdravotnické a sociální služby v pěti krajích Moldavska. Mimo to spolupracujeme i s dvanácti nevládními organizacemi v různých vesnicích a samozřejmě také kontrolujeme kvalitu poskytovaných služeb.

O kolik pacientů se staráte?

Každá zdravotní sestra nebo sociální pracovníce se stará o osmáct až dvacet pacientů.

Co všechno obnáší vaše pozice ředitelky takovéto organizace?

Mám opravdu nabitý program a hodně zodpovědnosti. Nejsem jen ředitelka, ale i projektový manažer, hodně se také pohybuji v terénu a monitoruji naše služby. Setkávám se s našimi partnery a zastupuji organizaci na důležitých jednáních. Dvakrát až třikrát týdně chodím na setkání s organizacemi, s nimiž momentálně vytváříme síť služeb domácí péče. Každý měsíc máme navíc setkání celé skupiny poskytovatelů sociálních služeb v Kišiněvě, hlavním městě Moldavska.

S jakými nejpalčivějšími problémy se v současné době sociální služby v Moldavsku potýkají?

Naším největším problémem je zákon, podle kterého nemohou být sociál-

**ČESKÁ REPUBLIKA
POMÁHÁ**

Během návštěvy Moldavanů v ČR si organizace vyměnily i know-how (vpravo nahoře, vlevo). Tato paní začala díky službám organizace CASMED opět chodit (vpravo dole).

ní služby spolufinancovány státem, jako je tomu například u vás v České republice. Samozřejmě máme podporu místních zastupitelů a dokonce i ministr sociálních věcí je v této oblasti nakloněn našemu pohledu, ale systém financování stále ještě není správně nastaven a právně podchyten. Pro místní zastupitelstvo je to zatím nastavené tak, že si nás najímají, ale to funguje jen u zdravotních služeb. U těch sociálních není zatím hotový žádný systém spolufinancování.

Co vám přináší spolupráce s ČR?

Pro nás to jsou zejména nové zkušenosti, které nám vaši experti přinášejí. To nám v naší práci hodně pomáhá. Například loni jsme byli s našimi sestřičkami u vás na návštěvě a měli jsme možnost vidět, jak v České republice fungují služby domácí péče. Navíc paní Odstrčilová (vedoucí Střediska Diakonie ČCE ve Vsetíně – pozn. red.) přijela k nám a evaluovala naše služby.

Dále je to pro nás také skvělá příležitost navázat partnerství s místními nevládními organizacemi – například během této návštěvy se mohli naši starostové setkat s našimi a společně sdílet zkušenosti z fungování sociálních služeb ve městech a na vesnicích. Nejsme sice součástí Evropské unie, ale rozhodli jsme se jít její cestou. Je proto pro nás nesmírně důležité vytvořit u nás udržitelný systém sociálních služeb.

k věci

❖ Co je projekt podpory rozvoje sociálních služeb v Moldavsku

Projekt „Rozvoj služeb domácí péče CASMED“ je jedním z několika úspěšných projektů Střediska humanitární a rozvojové pomoci Diakonie ČCE. Projekt funguje na bázi spolupráce tří organizací. První je Středisko Diakonie ČCE, dále švýcarská organizace HEKS a místní, tedy moldavští CASMED – organizace, která pracuje s opuštěnými seniory. Podporou však zahraniční partneři nekončí. Projekt je neustále monitorován, a to s pravidelnými návštěvami, kontrolami, a to jak v CASMED, tak u příjemců služby, tedy u seniorů. Práce CASMED je tedy financována z českých a švýcarských zdrojů skrze neziskové organizace, dalším velkým zdrojem financí jsou kraje a obce. Systém financování sociálních služeb státem ještě není v Moldavsku nastavený. Služby domácí péče jsou přitom v Moldavsku velice potřebnou sociální službou, ne-li nejpotebnější. Moldavsko je země, odkud lidé v produktivním věku odjíždějí za prací do ekonomicky vyspělejších států. Odhady mluví o půl milionu až milionu lidí, což je až čtvrtina celkové populace země. Důchodci tak nemají nikoho, kdo by se o ně staral. „Lidé, kteří celý život pracovali, nemají v závěru svého života slušné podmínky k životu,“ říká Valerian Cecan, starosta malé moldavské obce Mihaileui.

Sociální práce v Moldavsku a v ČR má mnoho společných rysů. Sestřičky a sociální pracovnice navštěvují seniory v jejich domácnostech a pomáhají jim s činnostmi, na které už senioři

sami nestačí. Na mnoha místech však na tuto službu nenavazují žádné další služby, jako jsou pobytová zařízení nebo denní stacionáře. Potíž je také v tom, že je třeba neustále navyšovat kapacity těchto služeb, protože nestíhají pokrýt všechny zájemce.

Se vstupem do asociace s Evropskou unií se snad mnohé změní a sociální služby se podaří dostat do udržitelného stadia. Podle slov Valeriana Cecana je mnoho starostů velice aktivních a neustále shánějí doma i v zahraničí dotace na vylepšení situace obyvatel svých obcí včetně zkvalitnění sociálních služeb.

Součástí projektu Diakonie ČCE je také výměna know-how, jejíž intenzivní část probíhala letos v červenci týdenním pobytem skupiny starostů a sociálních pracovníků z Moldavska v ČR. Navštívili několik zařízení poskytujících služby pro seniory, ale také absolvovali školení o financování, managementu a PR. Starostové měli mj. možnost setkat se s primátorem města Jablonec nad Nisou Petrem Beitlem a pohovořit s ním o možnostech financování sociálních služeb.

Poskytování sociálních služeb prochází v Moldavsku v současné době podobným stadiem, kterým procházela ČR v 90. letech; potřebují finanční i metodickou pomoc zvenčí. Vysoký poměr důchodců v zemi této situaci příliš nepomáhá a je proto potřeba tento v současnosti nejchudší stát Evropy podporovat podobně, jako v minulosti pomohla Evropa nám.